

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

Knihovna

Zpráva o činnosti za rok 2014

Praha, leden 2015

Podklady zpracovali:

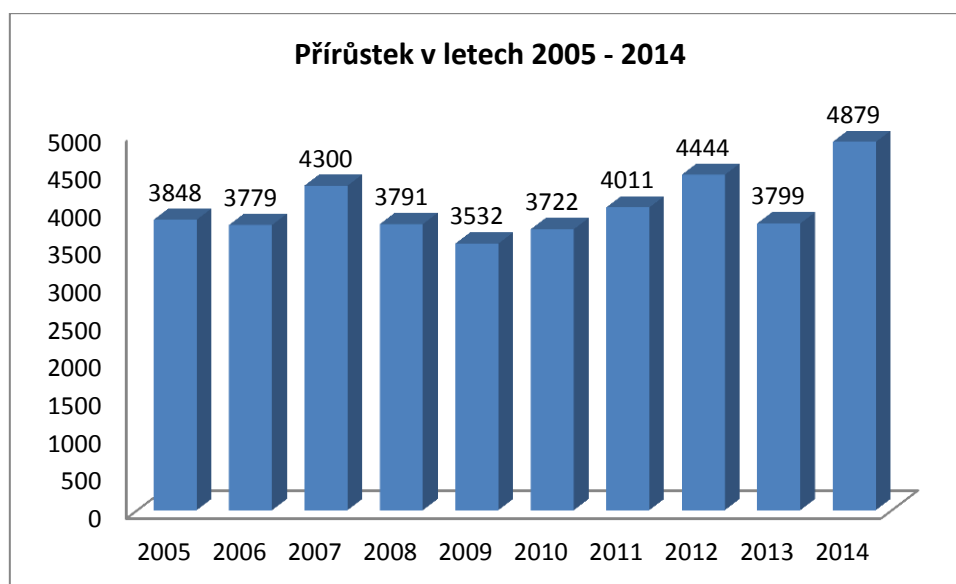
*PhDr.S.Čumpl, Mgr.E.Deverová, D.Hadrabová, K.Hajduková, PhDr.K.Hartmanová, E.Charvátová,
PhDr.J.Mouchová, L.Spurná, Z.Šimůnková, Mgr.D.Vykoukalová*

Text a redakce: PhDr. Jana Mouchová

Rok 2014 byl pro knihovnu rokem změn. Změnilo se vedení fakulty, složení knihovní komise i ředitelka Ústřední knihovny Univerzity Karlovy. Objevila se řada nových úkolů souvisejících s koncepcí knihovnicko-informačních služeb na UK i úkolů vyplývajících z požadavků uvnitř fakulty. Nicméně hlavním cílem knihovny byla i nadále informační podpora pedagogické a vědecké činnosti na fakultě. Zvláštní pozornost byla věnována rozšiřování služeb podle aktuálních potřeb uživatelů a prohlubování zpětné vazby.

1. Knihovní a informační fondy, jejich organizace a ochrana

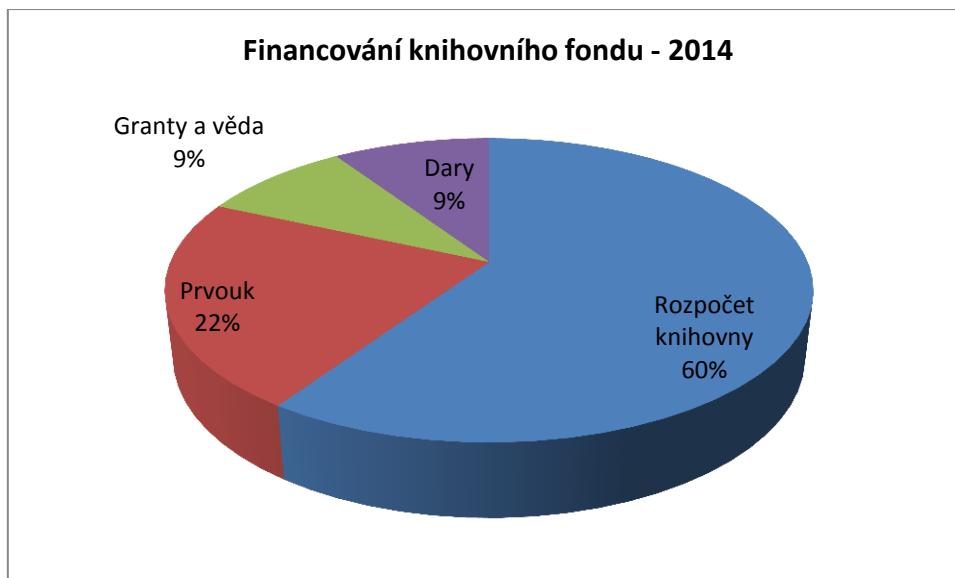
Knihovní fond obsahoval ke dni 31.12.2014 170.586 evidovaných knihovních jednotek. Roční přírůstek činil rekordních 4.879 svazků, z toho 3.795 knih, 722 kvalifikačních prací a 362 vázaných časopisů.

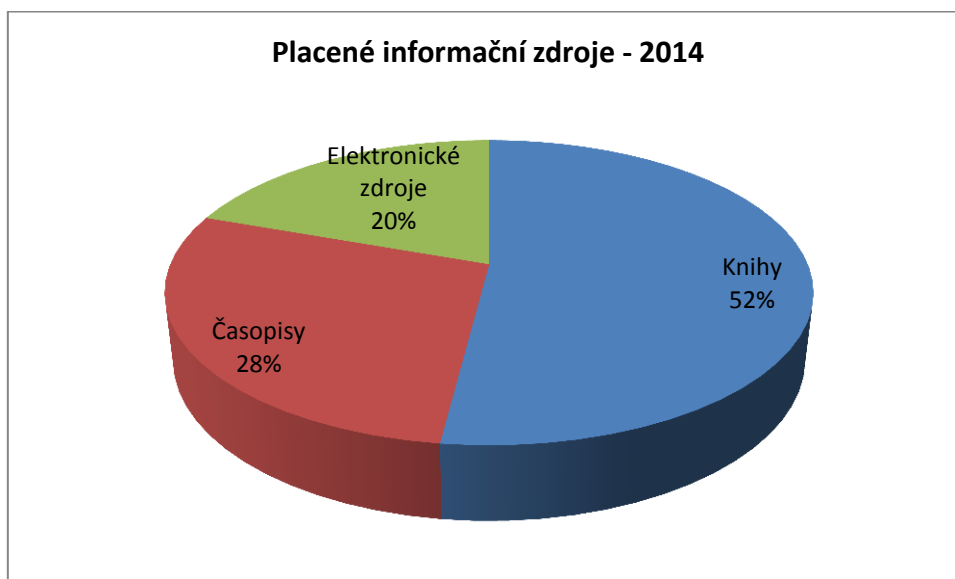
Na rok 2014 bylo předplaceno 275 titulů periodik. Z toho 251 bylo pouze v tištěné formě, žádné pouze elektronicky a 24 titulů v obou formách. Elektronická forma je vždy podmíněna odběrem tištěné formy, nebo bonusem k tištěné podobě.

V kategorii elektronických informačních zdrojů měli uživatelé k dispozici 87 titulů, z nichž pouze 9 bylo bibliografických, ostatní plnotextové. Úplný přehled elektronických informačních zdrojů je dostupný na adrese <http://pez.cuni.cz>. Nabídka specializovaných informačních zdrojů byla rozšířena o pět modulů International Encyclopaedia of Laws (Kluwer). Na čtyřech z nich se autorsky podíleli učitelé fakulty. Jedná se o IEL - Constitutional Law Online, IEL – Civil Procedure Law Online, IEL – Labour Law Online, IEL – Social Security Law Online a IEL – Religion Law Online. Z finančního hlediska se rok 2014 jevil jako

mimořádně příznivý, což bylo způsobeno účastí všech programů PRVOUK, grantů a institucionálního rozvojového plánu, ze kterých bylo hrazeno 40% akvizic.

Z hlediska podílu financí vynaložených na nákupy bylo nejvíce prostředků vydáno za knihy, dále časopisy a elektronické informační zdroje.

Knihovní fond byl spravován v souladu se zákonem č.257/2001 Sb. (knihovní zákon) a prováděcí vyhlášky MK č.88/2002 Sb. Do systému Aleph bylo vloženo 2.064 záznamů knih, nebo jejich částí, 1.007 záznamů časopiseckých článků a 807 záznamů kvalifikačních prací. Do souborného katalogu ČR bylo odesláno 1.718 záznamů.

Ve dnech 7. 7. – 3. 8. 2014 byla provedena revize knih umístěných ve volném výběru. Vzhledem k tomu, že se v roce 2014 nekonala Letní škola Uni San Francisco, bylo možné vyjít vstříc potřebám studentů magisterského studia a revizi provést během letní uzavírky nikoliv v srpnu, jak bylo obvyklé, ale již v červenci. V srpnu byla knihovna opět v provozu, což bylo vítáno hlavně studenty, kteří se připravovali na podzimní zkoušky, zejména státnice a reprobace. Během revize bylo zkontrolováno 62.733 svazků a bylo zjištěno, že ztráty činí 48 knihovních jednotek, které byly v souladu s předpisy navrženy k odpisu.

2. Služby

V roce 2014 byla knihovna otevřena 264 dnů. Od pondělí do pátku byla provozní doba od 9:00 do 20:00 hodin, během zkouškového období do 21:00 hodin. V sobotu bylo otevřeno od 9:00 do 16:00 hodin. Počítadlo turniketu zaznamenalo 152.101 vstupů.

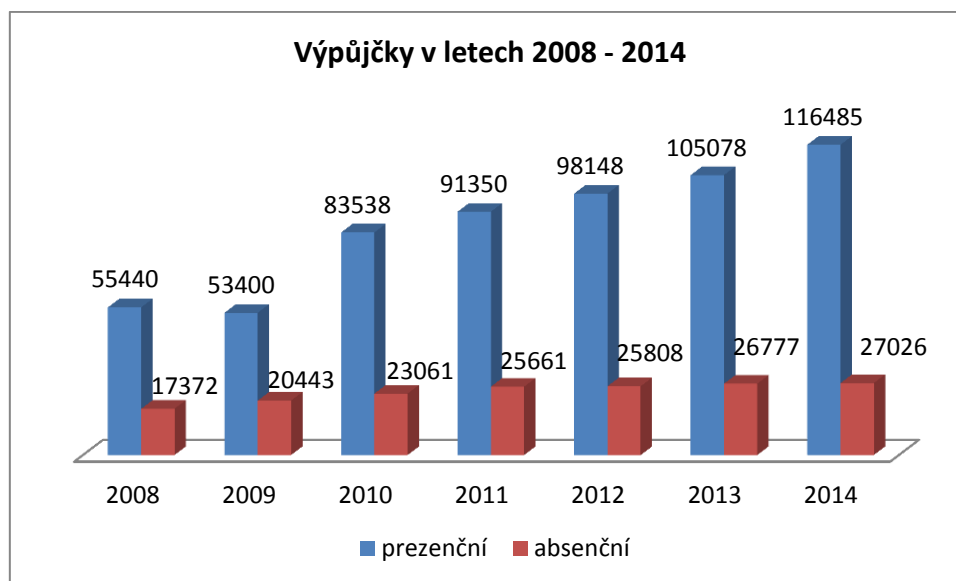
Počet a struktura uživatelů knihovny se příliš neliší od minulých let. U čtenářů z řad veřejnosti je preferována registrace jako uživatele externích služeb UK namísto jednorázového vstupu do knihovny. Stále větší zájem o služby knihovny projevují zahraniční studenti a stážisté. Pro jejich potřebu byl katedrou jazyků pořízen překlad výpůjčního řádu do angličtiny a vystaven na webové stránce knihovny.

Uživatelé	2010	2011	2012	2013	2014
Studenti a doktorandi UK	5.866	5.719	5.918	5.450	5.350
Zaměstnanci PF UK	339	331	295	263	261
Veřejnost	604	788	663	814	752
Celkem	6.809	6.838	6.876	6.527	6.363

Tradiční službou jsou výpůjčky a to hlavně studijní literatury. Protože zájem stále roste, pokoušeli jsme se najít alternativní způsoby, jak zvýšit dostupnost odborné literatury.

Kromě tzv. víkendových výpůjček jsme zkušebně nabídli půjčování elektronických knih z Levné knihovny. Jedná se o databázi obsahující 459 elektronických knih, které je možno číst z počítače v knihovně, nebo si je tzv. půjčit (číst je vzdáleně na vlastním koncovém zařízení). Od února do prosince 2014 bylo realizováno 485 čtení v knihovně (desktopová verze) a 215 výpůjček. Z celkového množství titulů bylo půjčeno 143 titulů, tj. 31%.

Další možností, jak rozšířit nabídku bylo zakoupení již zmíněných pěti modulů elektronické encyklopedie International Encyclopaedia of Laws. Perspektivu má i ohlášené publikování e-knih z nakladatelství Karolinum prostřednictvím databáze e-brary, kterou knihovna odebírá a do které mají uživatelé z UK přístup zdarma.

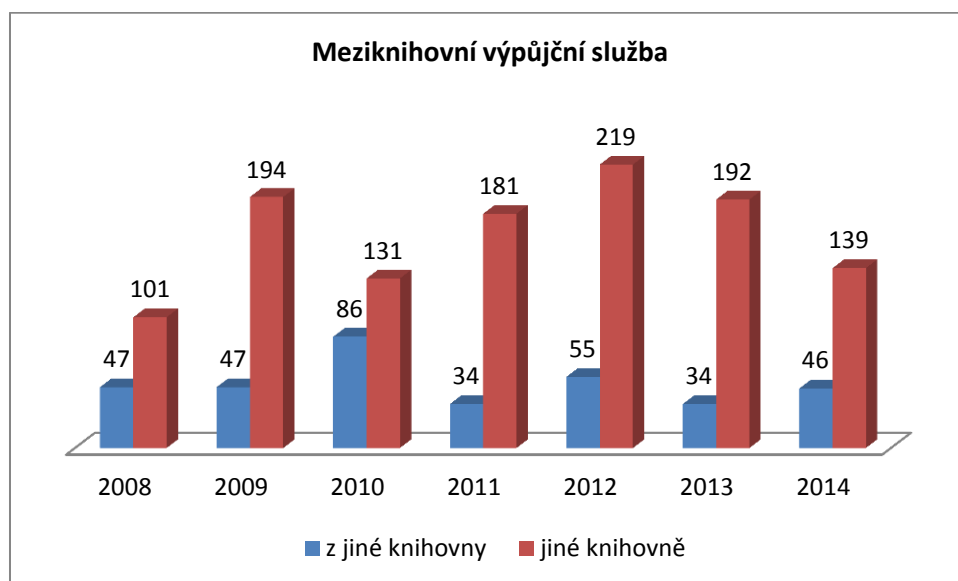
Vedle klasických knihovnických služeb roste zájem o tzv. elektronické služby. Jedná se o přístup k online katalogu knihovny, možnost kontrolovat a spravovat svůj uživatelský účet, nebo využívání databází, ke kterým má knihovna licenci. Největší zájem je logicky o oborové databáze HeinOnline, Westlaw International, Kluwer Law Online Journals, Oxford Journals – Law, nebo multioborové ProQuest, EBSCOhost, e-brary Academic Complete. U většiny elektronických informačních zdrojů je k dispozici i vzdálený přístup, který umožňuje oprávněným uživatelům využívat zdroj z míst mimo knihovnu a i v době jejího uzavření. Tento druh služby je velmi oblíbený a je škoda, že se přes značné úsilí nepodařilo zajistit vzdálený přístup u prestižních databází Beck.

Online služby v letech 2009 - 2014

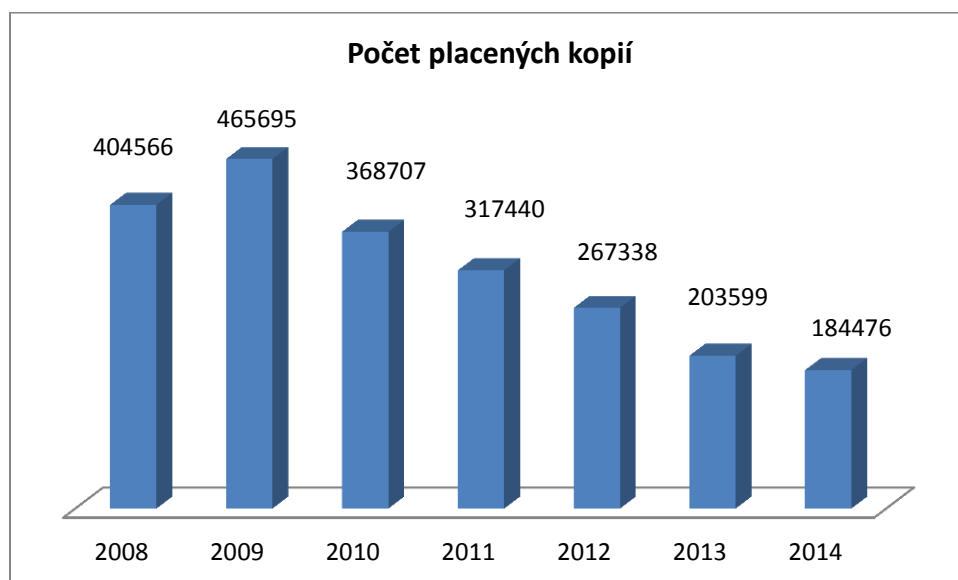
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vstup do katalogu v knihovně	13.873	8.712	13.139	15.148	14.511	15.762
Vstup do katalogu z domova	420.256	512.484	503.348	520.645	536.971	571.108
Vstup do výpůjček v knihovně	499	304	737	1.295	1.174	1.204
Vstup do výpůjček z domova	125.220	154.864	173.860	180.661	180.759	186.564

K základním službám knihovny patří také meziknihovní a mezinárodní meziknihovní služba. I když její objem v roce 2014 poklesl, mezi ostatními službami má důležité místo. Zejména pro vědecké pracovníky, pedagogy, doktorandy a účastníky rigorózního řízení má obstarání konkrétního požadovaného titulu velkou cenu. V rámci tuzemské MVS jsou našimi partnery nejčastěji Parlamentní knihovna, Knihovna Ústavu státu a práva a Ústřední knihovna PF MU.

Mezinárodní meziknihovní službu zajišťujeme našim uživatelům prostřednictvím specializovaného pracoviště Národní knihovny ČR.

Další služby, které lze podle zákona č.257/2001 Sb. poskytovat za úplatu jsou především reprografické služby a zpracování rešerší. Klasické kopírování a tisk zaznamenávají již několik let pokles. Přesto je služba vyhledávaná nejen pro pořizování kopií z knihovního fondu.

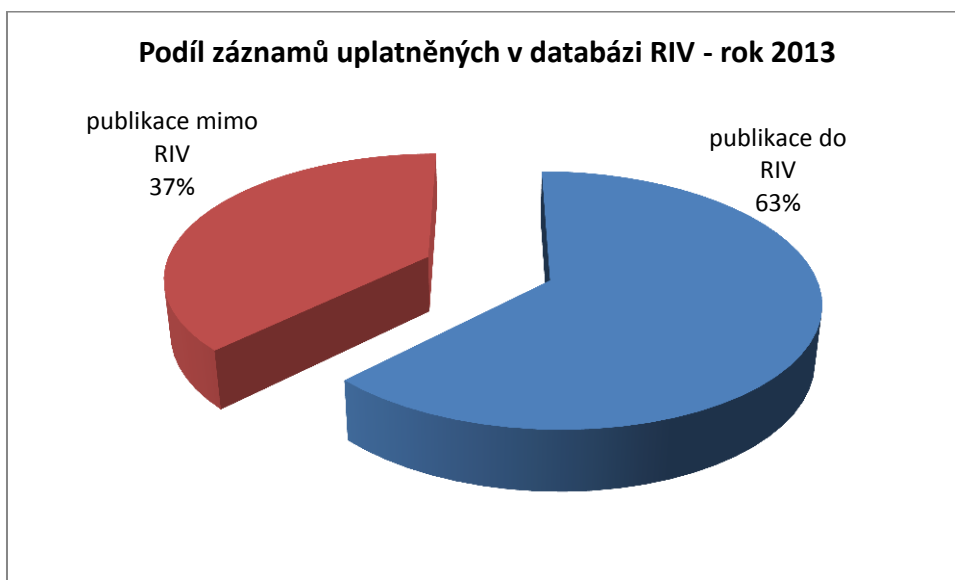
V říjnu 2014 byl pracovníky PPT v knihovně instalován automat na dobíjení tiskových jednotek na ISiC (tzv. Vkladomat). Tím se vyřešily dlouhodobé požadavky studentů na dobíjení kreditů v knihovně.

Co se týká rešerší, bylo zpracováno 15 témat, z toho 9 rešerší bylo objednáno studenty a učiteli Právnické fakulty UK, 6 rešerší studenty z jiných vysokých škol. Kromě toho bylo k problematice rešerší poskytnuto 25 konzultací.

Za poplatky a placené služby bylo v roce 2014 na příjmový účet fakulty odevzdáno 387.022,- Kč.

Prodej kreditů na kopírování	324.192,- Kč
Poplatky z prodlení	55.318,- Kč
Jednorázové vstupy do knihovny	2.980,- Kč
Platba za zhotovení rešerše na objednávku	4.532,- Kč
Celkem	387.022,- Kč

Zvláštní službou určenou pro učitele fakulty a řešitele grantů je evidence publikační činnosti. V roce 2014 bylo do systému vloženo 907 záznamů prací publikovaných v roce 2013 (z toho 424 časopiseckých článků, 182 kapitol, 76 monografií včetně učebnic, 110 statí ve sbornících a 51 ostatních dokumentů). Do databáze RIV bylo za rok 2013 nahlášeno 543 záznamů.

Pro snazší vyhledávání v databázi byl na webovou stránku knihovny přidán veřejný vyhledávač publikační činnosti Univerzity Karlovy. Autorům prací byla poskytována podpora při hlášení jejich publikačních výstupů ve formě individuálních konzultací i semináře o novinkách v systému OBD, který vedl Mgr. Popelka, univerzitní správce systému. Semináře se zúčastnilo 30 zástupců z jednotlivých kateder a ústavů.

Zvláštní pozornost byla věnována propagaci služeb knihovny a získávání zpětné vazby od uživatelů. Během letních měsíců byly připraveny elektronické informační materiály pro nové posluchače, které byly distribuovány prostřednictvím studijního oddělení. Zároveň byly zpracovány papírové informační materiály pro ostatní návštěvníky, zejména z odborné veřejnosti. Tradičně byly studentům prvního ročníku nabídnuty vstupní exkurze do knihovny.

K dispozici bylo 26 termínů v různých časech, z toho 2 termíny byly zvláště vhodné pro studenty ČZV. Nabídku využilo 140 nově zapsaných studentů.

Hlavním informačním portálem knihovny byla webová stránka, která byla průběžně aktualizována a to včetně anglické verze. Během roku byl vystaven výpůjční řád knihovny v angličtině, přidána služba adresného zasílání aktualit, veřejný vyhledávač publikační činnosti UK, přístup do Levné knihovny a rezervační systém týmové studovny. Bylo zveřejněno 10 anket, kterých se zúčastnilo celkem 1420 respondentů. Návštěvnost webové stránky, stejně jako oborové brány Právo byla monitorována nástrojem Google Analytics. V obou případech byly nejfrekventovanějšími měsíci březen, duben, říjen a listopad.

	Web	Brána Právo
Počet návštěvníků	27.333	2.141
Návštěvy	64.684	3.028
Zobrazení stránek	168.328	9.416
Počet stránek na návštěvu	2,60	3,11
Procento nových návštěv	38,35	68,30
Procento vracejících se	61,65	31,70

Jako komunikační prostředek s uživateli byl i v roce 2014 užíván facebook. Ke konci roku bylo zaznamenáno 1700 příznivců, což představuje téměř 27% z počtu uživatelů knihovny. Důležitým nástrojem zpětné vazby byla i anketa k hodnocení výuky v letním semestru 2013/2014. Z 71 ohlasů k činnosti knihovny bylo 15 bez připomínek a 8 výrazně kladných hodnocení. Z kritických vyjádření převažovaly požadavky na zvýšení počtu titulů k absenčnímu půjčování (15), připomínky k vybavení knihovny (8), žádost o změnu otevírací doby (7), delší výpůjční lhůty (4) a kritika personálu (4).

Stejně jako v předchozím roce se pracovníci knihovny PhDr. Čumpl a PhDr. Hartmanová účastnili výuky v akreditovaných předmětech HV 5070 Právní informační systémy a HV 1956 Základy akademického psaní, kde prezentovali rešeršní techniky pro vybrané elektronické informační zdroje. Kromě vstupních exkurzí pro nové studenty fakulty pracovníci knihovny uspořádali řadu dalších akcí jako např. prezentaci Levné knihovny, práce s tablety, seminář o novinkách v OBD, Westlaw training, exkurze pro studenty Gymnázia Opatov, Den otevřených dveří v týmové studovně, podíl na přípravě Juristické bojovky organizované studentským spolkem Juristi. Od začátku září do konce října probíhala soutěž na téma Já a knihy. Šest vítězných fotografií bylo oceněno drobnými dárky. Nejzdařilejší akcí roku 2014 bylo jednoznačně první autorské čtení, na kterém student Jakub Drápal představil svoji knihu Poslušen zákonů své země a svého stavu.

V rámci odborné knihovnické komunity byla knihovna prezentována v rámci několika seminářů (E-knihy v NTK, Oborové brány v NTK, E-knihy na UK, Levná knihovna, Seminář PEZ)

i poskytnutím konzultací kolegům z jiných knihoven (knihovna ČAK, knihovna PedF UK, Univerzitní knihovna Košice, Knihovna Kroměřížska).

3. Prostorové a technické vybavení

Největší změnou v prostorovém uspořádání knihovny bylo zřízení týmové studovny. Záměr vznikl na základě požadavků studentů, kteří postrádali v rámci fakulty místo, kde by bylo možné pracovat ve skupině. Tento typ studovny dnes patří k běžným standardům v akademických knihovnách, v naší knihovně však dosud chyběl. Nejprve byla vybrána část příručního skladu, který bylo možné pro daný účel upravit. Během letních prázdnin byl prostor vyklizen a byly zahájeny stavební práce. Do provozu byla týmová studovna uvedena začátkem listopadu 2014. V období od 3. 11. do 20. 12. 2014 využilo studovnu 70 skupin, v souhrnu 273 osob. Obsazená byla 133 hodin, což činilo z celkové otevírací doby knihovny (412 hodin) 32%. Rezervace lze provádět prostřednictvím webové stránky knihovny, e-mailem, telefonicky i osobně u služby. První akcí pořádanou knihovnou v týmové studovně bylo autorské čtení Jakuba Drápala (26.11.).

Dlouholetým problémem knihovny jsou sklady. Při povodni v roce 2002 byl zaplaven 2. suterén budovy a od té doby nemá knihovna kvalitní prostor pro uskladnění knih. S vrácením objektu bývalé menzy na Větrníku byla definitivně opuštěna myšlenka na depozitní sklady na Petřinách. V úvahu byla vzata nabídka rektorátu na zřízení depozitu v budově Krystal ve Vokovicích. Při prohlídce byl zástupci fakulty i tento prostor shledán jako nevyhovující. Znovu byla otevřena úvaha o využití 2. suterénu při zajištění bezpečnosti daného prostoru.

Pro studenty se speciálními potřebami byla zakoupena aktualizace softwaru JAWS z verze 14 na verzi 16.

4. Personál

Pracovní tým knihovny se během roku 2014 nezměnil. Tvoří ho 14 zaměstnanců v hlavním pracovním poměru, z toho 6 je absolventů vysoké školy a 8 absolventů střední školy. V rámci své specializace se jednotliví pracovníci zúčastnili různých školení a odborných konferencí jako např. mezinárodní konference Inforum, Bibliotheca Academica, Archivy, knihovny a muzea v digitálním světě. Dvě pracovnice se zúčastnily studijní cesty Sdružení knihoven ČR do německých knihoven. PhDr. Čumpl je členem fakultní ediční komise, PhDr. Hartmanová je členkou komise Ústřední knihovny UK na výběr discovery systému, paní Spurná je tajemnicí knihovní komise. V průběhu celého roku 2014 byl pracovní výkon kolektivu vyrovnaný a stabilizovaný.